

DOMOVINA

Izide dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se isvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Recepti se ne vračajo. — Za inserate se plačuje po stroški tiskarne, ki se plačujejo po predložitvi. — Za inserate se plačuje po stroški tiskarne, ki se plačujejo po predložitvi. — Za inserate se plačuje po stroški tiskarne, ki se plačujejo po predložitvi.

Radi velikonočnih praznikov izide naslednja številka prihodnji petek dne 4. aprila t. l.

Izjava.

Dne 26. sušca 1902 v celjskem „Narodnem domu“ vsled vabila svojih tukajšnjih deželnih poslancev zbrani Slovenci izrekajo enoglasno svoje globoko obžalovanje, da je „Slov. Narod“ v svojem listu od 24. t. m. priporočil štajarskim Slovencem kompromis v zadevi samostojnih slovensko-nemških nižjih gimnazijskih razredov v Celju.

Tak nasvet smatrajo zbrani celjski Slovenci za opomin k nad vse sramotilnemu popustu osnovnih svojih kulturnih zahtev, k odstopu od ene prvih pridobitev glede svojih srednjih šol na Štajarskem in tako k nemoško strahopetnemu, brezznačajnemu begu iz boja za obstanek naroda slovenskega!

Časnik, ki vabi štajarske Slovence v kompromis glede samostojnih slovensko-nemških spodnjih gimnazijskih razredov v Celju, v katerih se vsaj trije predmeti učijo v slovenskem jeziku, — časnik, ki popolnoma prezira ravno v zadnji dobi tako glasno in sijajno dokazane pravice štajarskih Slovencev do treh popolnih srednjih šol slovenskih, — časnik, ki v očigled tej sveti pravici nasvetuje štajarskim Slovencem popust one tako težko pribojevalne malenkostne trohice od te pravice, — časnik, ki to postojanko podira, — tak časnik ni in ne more biti glasilo štajarskih Slovencev!

Ako bi res kak slovenski državni poslanec omejeval svoje parlamentarno delovanje v obrambo Celja v zmislu „Slovenskega Naroda“, tak poslanec bi bil nevreden zupanja svojih volilcev.

Dr. Iv. Dečko Lovro Baš
predsednik zbora. poročevalec.

Vstajenje.

Zopet se bliža vesna v deželo, da prevzame kraljevo žezlo in zavlada z vsem njej pristojnim veličastvom belemu svetu. Ob njenem prihodu se vsa priroda praznično ogre, s zelenjem in cvetjem se nališpa in vsa je prekrasna kot mlada nevesta.

In v tem bujnolepem času, ko vse klije in raste ter se vzbuja k novemu življenju, praznujemo vstajenje našega Spasitelja. Po zaničevanju in groznih mukah, po sramotnem križanju in smrti se je tretji dan zmagozorno dvignil iz groba, z nebeško silo je stisnil smrti in se prikazal svetu v spreminjeni, čudežni lepoti.

Njega slavimo v teh dneh veselja in zmago-slavnega ponosa. Vanj se oziramo, v svojega Rešenika in se mu klanjamo v udanosti in zvestobi.

Vstajenje! Ob teh besedah se nam napolni srca z veliko radostjo, duše nam prekipevajo slavnostih čutil, in spominjamo se večne resnice, da vsaka stvar na svetu ima čas vstajenja, ko se dvigne iz nižave k visokosti in slavi.

Narava se iznebi mrzlih sneženih plasti, ledenih okov, ki so jo vezali vso zimo in v pre-rojeni lepoti vstane v življenje. Prav tako opažamo pri vseh narodih dobo njihovega vstajenja in prerodenja.

Naš borni slovenski narod čaka nanj že stoletja, blepi po dobi, ko se mu bode moči razviti in dvigniti k sreči in slavi. Cele veke ga že žulijo in tlačijo k tlom suženjske verige in sramotni oklepi tiranskih sovražnikov, stresa jih raz sebe z vso močjo, a iznebiti se jih ne more.

Nima dovolj čilosti in čvrstosti, da razbije v prah svoje trinoge in nastopi triumfalno pot zmage k luči in prosveti.

Cela stoletja že služi in robuje tujim narodom; pomagal jim je k slavi, prelival je kri za nje v dolgotrajnih borbah, branil jih pred napadi, dokler ni sam malone izkrevavel v teh bojih. Dvignili so se drugi rodovi, naš narod pa slab in izmučen je postal podlaga tujcev, na kateri so se oni dvignili kvišku.

Žalostna je usoda naša, bridka, da bi nam bilo obupati, ako nas ne bi navdajali veseli upi, da mora pravica enkrat zmagati, in da tudi nam nastopi praznik vstajenja.

Korak za korakom po trnjevi poti stopamo naprej, velikanske so ovire, ki jih imamo premagovati, ali vsejedno, mi stopamo naprej... Per aspera ad astra, skozi muke k zmagi, to nam je geslo, in bodri nas vera v pravico.

Mi upamo, da kakor je Veliki učenik, Sin božji, vkljub peklenskim silam svojih nasprotnikov uničil njihove naklepe, tako bomo tudi mi vstali in začeli novo življenje, navdano z neugasno močjo, obdano z neizgorljivim plamenom večne pravice in slobode.

Ob tem slovesnem času, ko praznujemo veličastni praznik Kristusovega vstajenja, je naša nada v boljšo prihodnost še čilejša in čvrstejša.

Mi prosimo z kopernečimi srci, da bi se čim prije razlila sreča in blagost po slovenski domovini, da bi bila slavna in velika povsod, da bi zasijalo zlato solnce pravice in slobode nad našo, tisočkrat križano mater Slovenijo.

In mi smo uverjeni, da to mora priti. Prej ali pozlej napoči naš dan, ko bodo naši sovrazi osramočeni se skrili, da ne vidijo našega vstajenja.

A da se kmalu vse to uresniči, se moramo vsi postaviti v borbo za dosego svojih idealov in ciljev. Delati moramo vsak po svojih močeh in sredstvih za srečo in čast domovine.

Potem nastopi naš veliki dan, dan zmage in vstajenja.

LISTEK.

Anka potuje k vstajenju.

(Velikonočna povest. Spisal C. Golar.)

Tri dni je že hodila Anka in bolele so jo noge, da je menila vsak hip se mora zgruditi na cesto. Iskala je službo po vaseh in selih, samotnih gorskih kmetijah in dolinskih posestvih. Najbolj jo je žalostilo to, da ravno ob praznikih ne bo imela doma, da ne bo imela nič prihrva in nič velikonočnega veselja. Bila je namenjena v soboto zvečer biti pri vstajenju v malem mestecu, ki ji je bilo znano že iz mladih dni, kamor je še kot šestletno dekletce hodila s svojo materjo.

Na potu je že bila od srede zvečer; tedaj se je namreč sprla s svojim gospodarjem, toda ne, ta jo je kar v besni jezi, kolneč in grozeč vrgel izpod strehe, ne da bi mu Anka kaj ugovarjala. Silno se ga je bala in zato je plašno pobegnila izpod krova. Drhteč in jokaje se je šla iz vasi, kjer je preživela nekaj tako lepih dni.

Tavala je v noč trepetaje in v težki boilesti, ko ji zunaj na polju stopi nekdo nasproti in jo ogovori.

„Anka!“

Pogledala je v obraz svojemu Janku, svojemu dragemu in se ga ovila okrog vratu. Drhtelo ji je vse telo ljubezni, razburjenosti in boilesti, da se mora ločiti od svojega tako gorko ljubljene Janka, ki jej je bil vse na zemlji; njemu se je udala kot se uda dete svoji majki. In zdaj ga je morala zapustiti.

„Anka, ne jokaj!“

„Moj Janko, o ko bi ti vedel...“

Curkoma so jo zopet obliše solze, naslonila se je nanj z vsem telesom in ga objela, kakor da bi se hotela na veke združiti z njim.

„Janko, tvoj oče me je izgnal iz hiše, ker ve, da se imava rada!“

„Potolaži se, kmalu pridem tudi jaz za teboj in potem se ne ločiva več.“

„O, to ne bo nikdar; oče ti ne dovoli nikdar, da bi prišel k meni.“

„Ne bom ga vprašal, Anka, ti si moja, edino ti, kaj mi vse drugo!“

Nagnil se je k njenemu gorkemu, mehko zametastemu licu in jo objel okrog prsi, drhtečih in valujočih.

Ostala sta skupaj dolgo, pozno v noč; nad njima so sijale na sinjem, čistem nebu hladne zvezde, okrog njiju je vela pomladna sapa, in sem čez polje je prihajalo šumenje reke zdaj glasnejše in zdaj zopet bolj pridušeno. Niata se brigala za svet okrog sebe, živela sta le svoji ljubezni. Slednjič sta se vzdramila iz zatopljenosti in Anka se je poslovila od svojega dragega.

„Nikdar te ne pozabim!“

„Anka, kmalu pridem za teboj!“

V novič sta se vrgla drug drugemu v objem, in dekle je ihtelo neutešljivo. Iz vasi se je začelo pasje lajanje.

„Iti moram, moja ostanem na veke.“

Anka je ostala sama v noči. Neskončnega jada se ji je krčilo srce v prsih, počasi in opotekaje se je šla po cesti, vsak hip se ozirajoč nazaj proti vasi. Samotna je bila pot, in Anko je navdajala groza, ko je korakala mimo temnih, nemo v zrak strmečih dreves, belih cerkev, in mimo lesenih križev. A spomin na dragega

Celjska dvojezična gimnazija — zmaga pravice!

Slovenskemu rodoljubu ostal bo 21. marcij t. l. v blagem spominu! Ta dan je doživela nemška nadutost in krivičnost hud poraz; odklonila se je razvpita Stürgkhova resolucija, naj se odpravijo dvojezični gimnazijski razredi v Celju, v skoraj polnoštevilni zbornici z večino 33 glasov, z 203 zoper 170. Bil je krasen dan, ko so vsi avstrijski Slovani stali kakor eden moč na strani Slovencev, da se upro nasilstvu, katerega so namerjali Nemci proti Slovincem. Bil je pravi dan sodbe za združene Nemce, dan slave pravici in Slovincem! Celjska dvojezična gimnazija torej ostane, učiteljsko osebje se bo definitivno nastavilo in sramotni „numerus clausus“ za I. razred se bo odpravil, to se pravi, k prvemu razredu se bo morala napraviti paralelka, če se bo prijavilo toliko učencev kot letos. Celi zavod, ki je dosedaj obstajal le po milosti vlade, dobil je z 21. marcijem pravno, konstitucijsko podlago, vlada nam ga ne more odpraviti, ker se je kredit postavnim potom zanj dovolil. Na to opozarjamo posebno slovenske starše in slovenske učitelje. Predobro nam je znano, kako težko se je do sedaj odločil marsikateri slovenski oče, dati svojega sina v slovenske celjske gimn. razrede, ker je bilo znano, da vise ti med zemljo in nebom, da jih lahko odpravi vsaka, tudi najslabša sapica od strani vlade. Tega se sedaj ni treba več bati, kajti zavod ima sedaj, kakor že omenjeno, svojo pravno podlago.

Glavna stvar bo od sedaj naprej le za to skrbeti, da se zavod tako razvija, kakor se je v zadnjih letih vkljub najslabšim razmeram in odnošajem razvijati začel. In glavni pogoj temu je zadostno število dobrih, nepokvarjenih, nadarjenih učencev. Opozarjamo tedaj častito duhovščino in slovensko mladino in ki jo tedaj pozna, naj spodbuja starše takih dečkov, ki bi bili za gimnazijo godni in pripravi, da jih dajo v šole. Skrb naših poslancev pa bo morala biti, da do sežejo, da se dovoli v principu otvoritev paralelke k I. razredu, ako se prijavi v ta razred čez 60 učencev, kajti sedanja soba za toliko število učencev je v vsakem obziru nedostopna. Nadalje se bo moralo resno misliti na zidanje novega primernega poslopja. Zavod obstoji že sedem let in je v privatni hiši, kjer stanujejo različne stranke. Vsakemu pa je znano, kako neprijetne posledice lahko ima to za celi zavod, če nastopi v taki hiši kaka nalezljiva bolezen, ker bi se moral v takem slučaju celi zavod zaključiti.

Sploh pa je dosedaj bilo vse le za silo, le provizorično in iz tega provizorija moramo enkrat priti ven in mislimo, da bi bil po sedmih letih že čas za to. Nemški poslanci zahtevajo, da bi bili nemški in slovenski dijaki prostorno ločeni. Mi smo s tem popolnoma zadovoljni in skrbeti bomo morali, da se naši gimnazijski razredi razširijo v celo gimnazijo. Mi privoščimo celjakim Nemcem njihovo nemško gimnazijo, od

njih pa zahtevamo, da so tako lojalni, da ne sprejmejo nobenega slovenskega dijaka v svoj nemški zavod.

Nemško-slovenska jezikovna meja na Štajarskem

O tem predmetu je napisal v „Tagespost“-i dr. Rainer v. Reinöhl članek, ki je precej zanimiv glede jezikovnih razmer na meji, kjer se stikata slovenski in nemški narod. Zato podajemo glavni odstavek omenjenega članka:

„Nemško-slovenska jezikovna meja prestopi na levem bregu Mure iz Ogrske na Štajarsko; na tem bregu leži pet slovenskih občin Slovenska Gorca, Cerkovce, Potrta, Dedonce in Žetince, od katerih imata le Slovenska Gorca in Potrta večje število Nemcev. Potem prestopi črta med nemškim mestom Radgono in slovensko-nemško Gor. Radgono reko, ob katere desnem bregu se nahaja ozek del nemškega ozemlja. Njegovo mejo tvorita mešani občini Plipito in Nasav in nemški Rožnigrunt, Lokavec in Trate katerim leže na slovenski strani občine Ščavnica, Dražen vrh in Velika nasproti. Z mešano Sladkogoro jenja ta proga, in tu se pomakne slovensko ozemlje čez Šambert, Selnico na Muri in Ceršak zopet do Mure. Pravtako ob tej reki ležedi Spielfeld in bližnji Št. Ilj sta mešana. Od Spielfelda se vije jezikovna meja čez Rače in mešani občini Klanec in Gradišče proti jugu k Kozjaku. Za nemškimi Lučami sledi greben Remšnika in Radla, tako, da na jugu teh hribov ležeča kraja Kapla in Remšnik pripadata slovenskemu, druge občine okraja Arnfels pa nemškemu ozemlju. Tu preide meja čez Pankrace na Koroško; vendar je štajarsko koroško mejno ozemlje do Drave mešano. Pri Sv. Primožu nad Muto in v Pernici so Slovenci v večini, v občinah južno od teh dveh krajev ležečih, Gornja Vižinga, Marenberk, Muta in Gortina pa imajo večino Nemci; celo na desnem bregu Drave se nahaja nekaj po večini od Nemcev naseljenih krajev, namreč vas in trg Vuzenica, v Št. Vidu sta oba naroda približno enako močna, pri Št. Ilju meji ob nemško ozemlje mešano ozemlje ob obeh straneh Drave, katerega središče je Maribor. Na desnem bregu so občine Selnica, Heman, Rospah, Kamenica, Sv. Peter, Karčovina, Leitersberg, Pesniški dvor in Sv. Kunigunda povdariti. Na levem bregu so Nemci v neposredni bližini Maribora ležečih krajih Studenice, Radvina, Poberž in Cerkovce mnogoštevilni. Na jugu se jim družita Razvina in Orešje, na zahodu Ruše, Smolnik in Sv. Lovrenc ob koroški železnici.

Jezikovna meja je danes približno ista kakor pred 50-timi leti, vendar Slovenci na celi črti od Radgone do Selnice, torej kolikor dolgo se vleče jezikovna meja ob Muri, prodirajo naprej. V Plipitu in Nassau u razmere omahujejo, v Stanzthalu in Kriechenbergu, ki sta se štela včasih k nemškemu ozemlju, prebiva dandanes le malo Nemcev, ti so v Sillachbergu in Cirknici od večine prebivalstva padli do nepomembnega odstotka in ne pomenijo v nekdanji mešani Velki,

Cirjaku in Strihovcih nič več. Nasprotno pa je za Spielfeldom nastala sprememba na korist Nemcev. O mešanem ozemlju v Račjem in Nakrajah govoriti zdaj ni več mogoče; Rače in različni kraji občine Gomilca so iz mešanih postali nemški. Klanec, Pesnica in Remšnik iz slovenskih nemško-mešani; le v Gornjem Boču se zdi da se razširja zopet slovenski jezik na škodo nemškemu.“

Tako poroča člankar v „Tagesposti“. Mi ne moremo, žal, verjeti da bi se slovenski živelj gori ob meji v nekaterih krajih v istini širil, ker poznamo predobro naše ljudstvo, ki ceni vedno bolj to, kar je tuje, ki se hoče ponášati z nemškim jezikom, svojega pa pozablja. Naš narod na slov.-nemški zemlji pa je še posebno izpostavljen nevarnosti, da se ponemči, ker nemška agitacija od Gradca doli deluje z vsemi sredstvi, z podkupovanjem, obeti, zlasti pa z nemškimi šolami, da se naš živelj potnčuje.

Za slovensko prebivalstvo ob jezikovni meji mi vse premalo skrbimo; tu treba čvrstega organizatornega dela na gospodarskem in narodnem polju. Narodu treba olajšati stanje, da ne bode iskal pomoči pri tujcu, temveč, da jo bo našel pri svojih, potem se bode število k nemški narodnosti prestopivših oseb skrcilo. Ljudstvu se mora tudi vzbuditi narodno zavest in narodni ponos, da se bo ponášal s svojo narodnostjo in s svojim rodnom, ki ga vkljub malemu številu niso mogle ugonobiti krute časov sile. Na stražo!

Nesrečna Srbija.

Kdo je pač zaslužil prokletstvo, ki ne prizanaša usodi srbske kraljevine? Dobro in junaško ljudstvo gotovo ne. Človeku se zdi, da visi maščevalna roka nad Srbijo, odkar se je zgodilo ostudno izdajstvo na Kosovem. Dežela, ki se je po stoletjih šele otresla neusmiljene turške sužnosti, je zapadla notranjim bojem in spletkam, ki drviijo Srbijo vidno k propasti.

Tudi vladarsko rodbino Obrenovićev preganja usoda, deloma zaslužna, deloma po nedolžnem. Knez Mihajlo Obrenović gotovo ni zaslužil, da je postal žrtva zahrbtnemu umoru; pokojnemu kralju Milanu pa, ki je zakrivil največ gorja, je usoda prizanesla, da je sklenil svoje življenje sicer ne sijajno, vendar pa mirno. Krivica bi se pa šele godila njegovemu sinu, vladujočemu kralju Aleksandru, da bi mogel trpeti za grehe svojih staršev. In vendar kaže vse posebno pa najnovejši naklep v Šabacu, da je usojena srbski dinastiji taka pokora.

O poskušnem splošnem uporu, kakršnega je hotel uprizoriti v Šabacu Rade Alavantić, rekte Radovanović ne piše in govori javnost toliko, kakor o svoječasnem „atentatu“ na kralja Milana, dasi je bil najnovejši naklep resničen in dalekosežnejši, nego izmišljeni napad na Milana. Ako bi bil prvi napad tudi resničen, ne imel bi bil drugega namena in pomena, kakor odstranitev vrhovnega vojnega poveljnika, dočim je puntarski načrt v Šabacu veljal srbski vladarski rodbini, srbskemu narodu in kraljestvu Srbije sploh.

Božji grob ji je jako ugajal; ves se je blesketal v sijajnih lučicah, svetle, modre in rdeče kroglice so se žarno blesketale v mavričnih bojah, da se je Anka kar blesčalo pred očmi. Rožni grmi in duhteče cvetlice so bile postavljene okrog groba, in Anka se je nehote spomnila, kakšen lep šopek bi iz njih lahko povila avojemu Janku.

Prihajalo je vedno več ljudi, in ko so zadoneli slovesno velikonočni zvonovi, vabeč k vstajenju, je bila že velikanska gneča. Anka je bila prav spredaj; gledala je svetle angelce v svetlih, avilenih haljicah, z zlatimi trobentami, Jezusa v grobu, čudila se je krasnim lestenem in molila.

Skušala je prav goreče prositi Boga, da bi ji pomagal, da bi ne bila več tako silno nesrečna in da bi še kedaj videla svojega Janka. Da, Janka! Prenehala je v molitvi in bila je v mislih zopet pri svojem dragem. Začela se je sama pri sebi pogovarjati z njim ter mu tožiti svoje gorje, in zopet si je sama v Jankovem imenu odgovarjala. Tako je ostala dolgo zamišljena v srečnem sanjenju.

Jo je navdajal z novim pogumom, bolečina valed slovesa je nekoliko nehala, tolažila jo je ljubezen Jankova in korakala je tiho dalje. A vedno silneje se ji je pogrezala v dušo misel na njeno osamljenost in zapuščenost.

Smilila se je sama sebi; tako težko ji je, tako neznano hudo se ji godi, kakor nikomur drugemu na svetu.

Zapuščena je kot kamen na cesti, nima žive duše kot Janka, in še od tega so jo ločili trdi ljudje. Mater je komaj poznala, a očeta ni Anka imela nikdar. Ljudje so jo gledali z nevoljo, kakor bi ji zamerili, da je na svetu. Anka se jih je ogibala in vedno le mislila: „Kaj sem storila, da sem tako nesrečna?“ In včasih je plakala in tugovala, da so jo bolele oči in da jo je objela velika utrujenost. Mati ji je umrla že tako zgodaj, da ona le malo ve, kedaj je to bilo. Potem so jo dali daleč stran od doma v službo in tam je bila dolgo, dokler je ni gospodar izgnal, ker sta se imela rada z Jankom. In zdaj je šla Anka iskat druge službe. Prvo noč ni spala nikjer. Proti jutru je prišla do neke cerkve; bila je že odprta in šla je notri molit.

Ker je bilo ravno pred prazniki — bil je veliko nočni četrtek — so se v cerkvi že vršile molitve. Ostala je v klopi do dneva; ko je že solnce posijalo v cerkev in obsvetilo božji grob, je odšla ven.

Anka je začutila veliko lakoto, vendar ni šla nikamor po kruha. Hodila je ves dan, a proti večeru je sestrada stopila v hišo ob cesti in vprašala, ako jo marajo v službo. Dali so ji večerjo in popyrašali, odkod prihaja. Povedala jim je vse, in na to so ji rekli, da je ne potrebujejo. Drugo jutro je šla naprej, iskala službe, a povsod je bilo zastoj. Vedno naprej in naprej, tri dni je že bila na potu, a še ni našla prostora, kamor bi položila utrujeno telo k počitku.

Bilo je v soboto opoldne, in Anka se je bližala mestecu. Sklenila je tu ostati do večera, potem pa pojde v svoj rojstni kraj, kjer počiva mati. Šla je v cerkev pred božji grob in začela moliti, a nikakor ni mogla zbrati svojih misli v udano in pobožno molitev; bila je gladna in silno trudna. Vrh tega jo je pretresal mrz in stiskala se je v kot, da bi se ogrela.

Sveda je bil naklep uprizorjen tako okorno, da se smatra le bolj za delo umobolnega. Tudi Alavantića se proglašaja sedaj za abnormalnega bedaka, a kdo more povedati, kaj bi se bilo vendar zgodilo, da ni odločna bistroumnost orožniškega stotnika Nikolića upihnila prekucnihu inč življenja. Vsekakor bi bilo prišlo do uradnih prevratov, ki bi bili zahtevali nebroj človeških žrtev. Saj je imel puntar že za seboj oboroženo finančno stražo in ognjegasce.

Alavantić je bil tip zavrženega, a nevarnega pustoloveža. Njegov oče je bil odvetnik v Šabacu ter je leta 1868 zagovarjal morilca kneza Mihajla Obrenovića. Mati mu je bila Nemka. Imel je tedaj v žilah nemško kri ter so tudi njegovi štirje pomočniki, s katerimi je prišel iz Mitrovice v Šabac, Nemci. Alavantić ni bil mož dela in volje, temuč le sanjač, a jako predrzen sanjač in spletkar. V mladosti je študiral na zagrebški univerzi pravo, ne da bi bil položil kakšnega izpita. Pozneje se je preživljal kot spletkar in ovađuh. Leto pred atentatom na Milana je izdal v Curihu brošuro proti Milanu, potem pa je šel v Šabac ter opozoril predsednika okrožnega sodišča na nevarni spis. Vseled tega je pridobil predsednika, ki ga je nazival „rešitelja domovine“. S kraljevim dekretom ga je v zahvalo imenoval Milan za višjega uradnika belgrajskih carinskih uradov. Razkralj Milan, ki je zaupal najbolj le ednakim podlim kreaturam, pa je enkrat tudi spoznal pri Alavantiću, da je redil gada. Obdolžen je bil sokrivde pri atentatu ter so ga obsodili v 20letno ječo. V zahvalo za pomiloščenje pa je koval nove prekucniške načrte, ki jih je hotel resno izvesti.

Protivniki Karagjorgjevića ga dolžijo, da je delal na povelje prvega. To pa ni verjetno ter tudi Karagjorgjević slovesno proglašaja, da bi se sramoval takega podlega pajdaša. Bolj verjetno je, da je imel svoje pomočnike v Budapešti, kjer so baje tudi tiskane pri nekem Ranku Milčcu proklamacije, ki jih je imel seboj za srbski narod. Najboljši dokaz za tako sumnjo je budimpeštanski list „Topola“, ki se je nedavno ustanovil z izrecnim namenom, delati propagando za dinastično revolucijo v Srbiji. Brez sokrivcev tedaj pač ni bil, a tudi ni čudno, da se je razširilo slabo mnenje o Srbiji in njeni dinastiji, ko po celi Evropi kar mrgoli napadov na Srbijo.

Najnovejši napad pa je le znova oživel ljubezen srbskega naroda za tako hudo skušano kraljevo dvojico. To je tudi povedala skupščina, ki je viharno obsodila spodleteli naklep ter izrekla kralju neomajeno zaupanje in vdanost celega naroda.

Srbija pa sedaj tudi vč, česa ima pričakovati od zunaj ter bo tembolj gledala na prste vsakemu tujcu.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor) se snide dne 2. aprila t. l. h kratkemu zasedanju. Na dnevnem redu bo 14 milijonsko posojilo mesta Gradca.

Kar jo zmoti iz tega doneči glas orgelj, ki so mogočno zapele na koru, zacingljali so jasno zvončki, ljudstvo se je vznemirilo, pred božji grob pa so stopili mašniki v zlatih plaščih. Ubrano zvonjenje je odmevalo iz zvonika, mašniki pa so zapeli: Aleluja. Vihteli so srebrno kadilnico, vonjajoč dim je vzplaval v zrak, in Anki se je zdelo vse tako neizrečeno lepo.

Karala je sama sebe, da je tako posvetna, da je mislila samo na Janka. Kesala se je in zopet je začela udano moliti. V ljudski gnječi se je ogrela; v cerkvi je nastala soparica in zaduhlost. Anko so stiskali od vseh strani, da je mogla komaj dihati, in so ji lica kar gorela vročine. Sklepala je roke in povzdignila oči proti mašniku, ki je držal s tančico ovito monštranco v rokah. Gorke prošnje so ji puhtele iz udanega srca, in zabila je vse okrog sebe, le včasih so ji zopet zadoneli na uho glasovi zmagoslavne velikonočne pesmi.

Nenadoma jo je objela čudna tesnost; sroe ji je za trenotek zastalo, potem pa burno in silno začelo biti in utripati. Zbodio jo je v prsih, da je zaječala bolesti, in objela jo je črna tema,

(Velik zaupen shod) skličejo dne 10. aprila t. l. štajarski slovenski državni in deželni poslanci v Celje. Poleg zaupnikov in merodajnih veljavnih mož iz celega Spod. Štajarja, vabljeni bodo tudi vsi slovenski in hrvatski državni poslanci in časniki vseh slovenskih časnikov.

(Imenovanja v zdravniški službi.) Ministrski predsednik kot načelnik notranjega ministrstva je okrajna zdravnika dr. And. Keppo v Celju in dr. A. Kutschero pl. Aichbergen v Gradcu, imenoval višjim okrajnim zdravnikom na Štajarskem.

(Gledališka predstava.) Na mnogostransko zahtevanje se vprizore „Rokovnjači“ še enkrat in sicer na Belo nedeljo v „Narodnem domu“ v Celju. Pri prvi predstavi je bilo vse občinstvo izvanredno zadovoljno in je bilo čuti samo iskave pohvale, bodisi, kar se tiče igre same, bodisi, kar se tiče igranja. Naše občinstvo izkaže najlepše svoje priznanje „Pevskemu društvu v Celju“, ki je spravilo „Rokovnjače“ na oder in se ni strašilo velikih stroškov in truda, ki ga je terjala vprizoritev, ako v prav obilnem številu poseti predstavo. Upamo, da pride mnogo gostov od vseh strani naše dežele, tudi oni, ki so bili že prvokrat pri „Rokovnjačih“, saj so gledališke predstave v Celju itak zelo redke. Na Belo nedeljo naj bode gledališka dvorana zopet natlačeno polna; podpirajmo slovensko umetnost kot pravi rodoljubi, s tem pokažemo svojo zavednost in politično zrelost. Naše „Pevsko društvo“ potrebuje podpore, gmotne in moralne, da napreduje čim lepše v prospeh naši narodni stvari in v našo čast.

(„Celjsko pevsko društvo“) priredi v nedeljo dne 6. aprila t. l. v dvorani „Narodnega doma“ v Celju narodno igro „Rokovnjači“ s petjem v 5 dejanjih. Po Jurčič Kersnikovem romanu dramaturgiral Fr. Govekar. Godbo zložil V. Parma. 1. dejanje: Pred sramotnim kamnom. 2. dejanje: Sanje o Torkliji. 3. dejanje: Izdajalec. Sprememba: Pri Hudmanovi Jeri. 4. dejanje: Dan osvete. 5. dejanje: Na pragu sreče. Pri predstavi sodeluje celjska narodna godba. Blagajnica se odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 7. uri. Vstopnina: Sedeži v parterju 1. in 2. vrsta K 2-40 3. do 7. vrste K 1-40 8. do 16. vrste K 1—. Sedeži na balkonu K 1-20. Stojišče K —60; dijaki, vojski do narednika in redni udje „Delavsk. podpr. društva“ K —40. Vstopnice ima v predprodaji trgovina Dragotin Hribarja.

(Dijaški kuhinji v Celju) so povodom srečnega izida glasovanja glede celjske dvojezične gimnazije poslali prečast. gospodje rajhenburški duhovniki 20 kron. Dijaška kuhinja izreka s tem pred. gg. darovateljem najtoplejšo zahvalo in se ob enem obrača do vseh slovenskih rodoljubov in prijateljev učeče se mladine s prošnjo, da se o vsaki priliki spominjajo „Dijaške kuhinje v Celju“. Najbolje si osiguramo obstanek dvojezične gimnazije v Celju, ako lajšamo marljivim dijakom bedo, katere se med njimi preveč nahaja. Vsa dar je „Dijaški kuhinji v Celju“ dobro došel.

(Izjalovljena bakljada.) Znano je, da celjski nemčurski mogotci ne opuste niti edne prilike,

kadar jim je mogoče uprizoriti kakšno hudo jočo demonstracijo zoper Slovence. Tako je bilo tudi v petek, predno je bil znan izid glasovanja glede celjske gimnazije, že vse pripravljeno za slavnosten obhod nemčurske fakiraze po mestu. Naročeno je že bilo mestni godbi, naj bode ob pravem času na nogah, pripravljeno je bilo vse za razsvetljavo, najeta poulična druhal, Rakusoh je dal že za smodnik, da bi na Miklavškem hribu pokali topiči in oznanjali, da je celjskim Germanom zagotovljen lep velikonočni piruh, namreč odprava „der Zwangs- und Trutzanstalt“, ali o groza! Germanski bog se svojih vernikov ni usmilil. Dospelo je poročilo o izidu glasovanja, in celjska gospoda se je s poulično druhaljo vred poparjena skrila po kotih in beznicah, kjer je stisnjenih pesti tulila in klicala maščevanje. V terek je graška „Tagespost“ prinesla senzacijsnelno brzojavko iz Celja, ki se je nedvomno porodila v glavi vipavskega Germana in ki slove:

„Tu vlada velika ogorčenost vsled glasovanja v celjskem vprašanju. Včeraj so se imele vršiti demonstracije od nemške strani. Bile so po pomirjevalnem nastopu poklicanih krogov zabranjene. Vseled posredovanja političnih oblasti je ob takšnih prilikah v slovenski okolici običajno streljanje s topiči izostalo; celjski Nemci bi bili s tem streljanjem izzivani! Prebivalstvo mesta Celje se nadeja najbrezobzirnejše opozicije nemških poslancev napram vladi. Vseled izdajstva nemških klerikalcev je gibanje „Proč od Rima“ dobilo nov povod. Eisenkolb bo prihodnji teden tu govoril. Danes se mudi dr. Pommer v Celju.“

— Tako brzojavka! — To je res grozno! Ta strašanska ogorčenost, katere nikdar ni bilo, katere celjski filistri in „špis-purgerji“ še zmogli niso, in za katero ni bilo nikakega povoda. Iz nemških obrtnih in trgovskih krogov smo slišali, da bi nje odprava naših gimnazijskih razredov iz Celja občutno zadela, in da se oni nikakor ne morejo strinjati s hujskanjem proti temu zavodu. Vsi pametni ljudje, katerim narodna nestrpnost še ni zmotila možganov, so na naši strani, hujskanje „celjske vahte“, ki se trudi sicer na vse pretege provzročiti kakšen kraval, je bilo dozda brezvspešno. — Nadalje je laž, da bi oblasti zabranile Slovincem streljanje, ker tega pri nas nihče ni nameraval. Glasovanje glede celjskega vprašanja ni v Celju vznemirilo prav nikogar razun par renegatov in „hajlarjev“; niti to, da se je klobasar Pommer mudil v Celju, ni provzročilo nikake vznemirjenosti.

(Komedijska se nadaljuje) „Celjska vahta“ javka in vzdih, potem pa zopet hujška in psuje na vse strani. Na Velikonočni petek prirede celjski Germani javen shod, na katerem se bodo nemškutarski prvaki repenčili, da dajo duška svoji ogorčenosti, vsled „celjske žrtve“ (Hinoferung Cillie). Kakšen jokavi patos je to! Mi kar vidimo to ubogo Celje, kako polaga svojo nemško glavo na klado, da jo odbije neusmiljeni rabelj! Ali to je najhujše, da se nikdo ne meni za njeno hujskanje! Da bi vsaj prišlo do kakih izgrediv zoper Slovence, da bi se jih po tolovajski napadalo po stari lepi navadi nem-

Anka se je odpravila na pot. Bila je zunaj mesta, ko začne dežiti; zavijala se je v svoja tanka oblačila, a niso je mogla varovati mrzle burje in dežja. Stopala je urno, da se ogreje in da dospa poprej do vasi.

Zopet se je zamislila. — Kaj dela neki Janko? Ali misli nanjo? Morda stoji na pragu in gleda po vasi; oči ima solzne in žaluje po njej, saj jo ima tako rad... Kdaj se neki zopet vidita? Ah, vse bi dala, da bi bila zopet pri njem!

In Anka je začela tiho jokati. Neskončna tuga jo je zopet objela, srce jo je bolelo, in tako težko, tako hudo ji je bilo. Sama mora hoditi v tej temni, mrzli noči, dež prši, a ona niti ne ve, kje bo nočjo našla zavetje.

V temi že ni več mogla pots razločevati, niti ni vedela, koliko časa že hodi, zdelo se ji je le, da neskončno dolgo. A vasi še vedno ni bilo. Začutila je v nogah hudo utrujenost, kolena so ji omahovala, in po telesu je vsa trepetala slabosti in izmučenosti.

Gre naprej in zopet ji pride v misli Janko. Zahrepenela je po njem z vsem srcem, stezala roke in drgetala v blaznem hrepenenju. Nena-

čurske fakinaže! Toda nič! In kaj vse je moralo „nemško“ Celje že prestat! Mestna „šparkasa“ je dobila v slovenski hranilnici veliko konkurenco. Nemci so izgubili ves vpliv v okrajnem zastopu celjskem, pobožni Nemci nimajo svojega duhovnika itd., cele litanije! Celjsko nemštvo leži res že v zadnjih „cugih“!

(Razširjena šola) Dvorazredna ljudska šola pri Sv. Duhu v Gornjeradgorskem okraju se razširi v trirazrednico.

(Velika Nemčija proti Slovincem) V Monakovem se snuje „Centralstelle für die deutschen Auslandsschulen“. Za Celje je iz Nemčije v zadnjih letih prišlo 16000 mark. V pripravljalni odbor zgoraj omenjenega društva so v Monakovem izvoljeni tudi višji častniki.

(Regulacija Savine) Komisija, ki je od dne 11 do 14 t. m. pregledala strugo Savine od Staregrada do Laškega, je sprevidela, da je treba najprej odstraniti iz reke velikanske peščene mase, zlasti pri Sv. Petru, ki so se tekom let nagromadile v strugi. Od Št. Petra pa do Tremerjev je treba izdelati obsežen načrt za poglobitev struge. Most južne železnice pri tvornici za žvepleno kislino treba razširiti od 17 na 27 metrov. Zgoraj omenjeni načrt bodo izdelali trije inženjerji; namerava se preložiti železnično progno pri Celju na levi savinski breg, ter bi potem oba železnična mosta južno od Celja odpadla. V načrtu se bode oziralo tudi na regulacijo Voglajne in Ločnice v spodnjem teku, da se namreč struga poglobi in razširi nastje.

(Sadje- in vinorejsko društvo za šoštanjski okraj) ima dne 6. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih g. J. Rajsterja v Šoštanji svoj glavni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Običajni pozdrav in poročilo tajnika in blagajnika. 2. Posvetovanje o prodaji vinograda v Šmartnem na Paki, cziroma potrdilo prodaje če se je vinograd že pred zborovanjem po dražbi prodal. 3. Dopolnitvena volitev dveh odbornikov. 4. Predavanje o sadjereji. 5. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležitvi vabi odbor.

(Narodna čitalnica v Mozirju) sklicuje svoj 26. redni občni zbor dne 31. sušca t. j. Velikonočni ponedeljek popoldne ob 3. uri v društvenih prostorih s sledečim sporedom: 1. Prečitjanje zapisnika 25. rednega obč. zbora. 2. Pregled računa. 3. Volitev novega odbora. 4. Posvetovanja o najetju novih društvenih prostorov. 5. Posameznosti. — Ker je ta občni zbor velike važnosti za nadaljni obstoj društva, se vabijo tudi neudi, da ta dan v obilnem številu dojdejo in z pristopom gmotno društvu do nadaljnjega obstanka pripomorejo. Odbor.

(Pristava.) Velečastiti gosp. Ivan Doberšek, župnik pri Sv. Emi, daroval je tudi letos 10 K za uboge šolarje tukajšnje šole, za kar se mu tam potom izreka prišrna zahvala. Bog plati!

(Trtna nš.) Izvažanje trte, sadik in drugih rastlinskih delov vinske trte je iz trga Konjice prepovedano vsled trtne uši.

(Mariborsko županstvo.) Za kandidate na mariborski županski stolec se imenujejo: dr. Smlederer, Pfrimer in Bankalari.

doma ji zmanjka tal pod nogami in Anka strmoglavi čez cestni rob po kamenju nekam navzdol. Ni padla globoko, a navdal jo je grozen strah. Popolnoma nič ni vedela, kje se nahaja, bila je v neznaniem kraju, kam naj se obrne, da pride do ljudi? Tava nazaj na cesto in stopa zopet naprej. Kar začuti, da ji nekaj gorkega polzi po nogi, in b kratu začuti pekočo bolečino na kolenu, potiplje z roko in hipoma ji je vsa roka krvava. Tega se Anka prestraši še bolj. „Kri, kri...“

Objel jo je smrten strah, srce ji je divje utripalo v prsih, in Anka ni več znala, kaj da dela. Nevede in nehoté je začela bežati naprej, le naprej...

A hipoma se ji je ustavil korak, nekaj jo je silno zabolelo v prsih, kot da ji je kdo nož zabodel v srce. Zgrudila se je onesveščena na tla, v usta pa ji je prikipela kri in brizgnila skozi zoba. V tankih curkih ji je bruhala iz ust, Anka pa je ležala na blatni zemlji v globoki nezavesti.

Nenadoma se ji zazdi, da se nahaja v popolnoma drugem kraju. Zazdi se ji, da se na-

(Slovanska čitalnica v Mariboru.) Dne 19. t. m. so tukajšnji diletantje vprizorili igro „Rokovnjače“. Bila je to največja igra, kar se jih je predstavljalo na mariborskem odru. Zato zaslužijo igralci tem večje priznanje, ker je igra res krasno uspela. Dne 6. aprila se bodo „Rokovnjači“ pri znižanih cenah ponovili. Najnoben ne zamudi te prilike! Vstop je dovoljen vsakemu, tudi brez vabila. — Ob ednem opozarjamo, da namerava čitalnica v kratkem prirediti veliki koncert, pri katerem bodo razun domačih pevcev sodelovale izvrstne zunanje sile.

(Poučni tečaj) glede izvrševanja drenaž se vrši na prošnjo okrajnega odbora v Leobnu koncem aprila. Predaval bo višji inženir Simony. Ker bi bil po mnogih krajih Sp. Štajarja takšen tečaj še mnogo bolj potreben, se le čudimo, da se pri nas ne oglasi za takšen tečaj noben okrajni odbor!

(Podporno društvo onemoglih učiteljic za ženska ročna dela v Gradcu.) kateremu je predsednik dvorni svetnik dr. Rožek, dobro prospeva ter je imelo v pretečenem letu 5816 K dohodkov. Društveno premoženje znaša 85858 K. Dokler se država ne prisili, da uredi tudi učiteljicam ženskih ročnih del zaslužene prijeme, je to društvo vsaj deloma pomoč v sili.

(Pri volitvah v graško trgovsko in obrtno zbornico) so zmagali v trgovskem oddelku nemški nacionalci. Izid volitev v obrtno sekcijo nam še ni znano.

(Nadomestna volitev v Gradcu.) Pri nadomestni volitvi v deželni zbor za notranje mesto Gradec je bil izvoljen dr. Hofmann Wellenhof, pristaš nemške ljudske stranke.

(Zastrupil se je) v Ljubnu (Leoben) lekar niški laborant V. Sladek.

(Ponarejalci denarja.) V torek so zaprli v Gradcu dva ponarejalca petkronskih srebrnjakov. A. Kraner ja in J. Malek a. Bila sta prava mojstra v izdelovanju denarja; izdelala sta od Božiča lanskega leta pa do zdaj vsak mesec po 20 kronskih petakov in jih izdala med ljudi. Ovadila ju je Kranerjeva ljubica, ker jo je ta pretepel.

Druge slovenske novice.

Kardinal dr. Jakob Missia †.

Knez nadškof goriški, dr. Jakob Missia je v ponedeljek, dne 24. marca t. l. pol ure po polnoči zadet od srčne kapi, nagloma umrl. Bolehal je dalje časa, a vendar se nihče ni nadejal njegove smrti. Rojen je bil leta 1838 v kmetaki hiši, na Moti v župniji sv. Križa pri Ljutomeru. Študiral je v Gradcu, kjer je bil tudi edno leto v bogoslovju, potem pa so ga poslali v Rim v „Collegium Germanicum“. Leta 1864 je bil posvečen v mašnika ter se je prihodnje leto vrnil v Gradec, koder je nastopil službo prefekta v deškem semenišču v Gradcu; kasneje je postal dvorni kaplan škofov in potem kancelar in kanonik. Leta 1884 pa je bil imenovan knezo-

škofom ljubljanskim. Tu je ostal do leta 1897, ko je bil poklican naslednikom goriškega knez nadškofa dr. Zorna. Leta 1899 je postal kardinal. Dr. Jakob Missia je prvi Slovenec, ki je dosegel čast kardinala. Pogreb bode po praznikih, dan še ni določen.

(Slovensko gledališče v Ljubljani) je zaključilo svojo letošnjo sezono dne 25. t. m. z igro „Romeo in Julija“. Tudi letos se je pokazalo, da slovensko gledališče lepo napreduje; uprizorjenih je bilo jako mnogo dramskih novitet.

(Slovensko planinsko društvo) je imelo v Ljubljani v nedeljo svoj občni zbor. Vseh članov ima 1436 in osem podružnic. Zadnje leto so bile otvorene tri nove društvene koče, namreč na Begunjsčici, na Krnu in Zahomska koča. Društvo nastopa desetletnico svojega obstanka, in to desetletnico bode slavilo z velikim dejanjem, z otvoritvijo planinskega hotela v romantičnih Vratih. V minolelem društvenem letu je bilo 27054 kron dohodkov, in 24.113 kron stroškov. Društvo sezida v kratkem tudi kočo na Golici.

(V postojinski jami) je vpeljana izključno nova električna razsvetljava. S tem je še le prišla krasota in veličast njenih podzemskih čudes do prave veljave. O Veliki noči bo odprta oba praznika in se lahko ogleda za vstopnino 3 krone.

(Napad na orožnika) Dne 19. t. m. po noči je na cesti v Razdrtem na Notranjskem kakih deset fantov napadlo orožnika Fr. Jereba. Napadeni je dobil toliko ran, da se ni zavedel. Vzeli so mu tudi sabljo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

(Davki in pravice.) Na vojaškem naboru v Celovcu je bilo 195 mladeničev, med njimi 90 Slovencev. Potrjenih je bilo 47, med njimi 25 Slovencev, torej nad polovico. Kadar je treba dati krvni davek, smo Slovenci vedno na svojem mestu, da bi pa nam dali naše narodne pravice, tega ne!

(Slovenci na Goriškem) se udeležijo letos volitev v goriško obrtno in trgovsko zbornico. Upajo, da si pribore vsaj namestnike.

(Štrajk na Reki) 800 delavcev metalurške tovarne je začelo štrajkati. Zahtevajo, da se jim zvišajo plače; bati se je, da nastane splošni štrajk.

Dopisi.

Od Sv. Pavla pri Preboldu. Naša prijazna vas in njena okolica sta zelo obljudeni. Med prebivalstvom nas je tudi lepo število obrtnikov in obrtnišk delavcev, ki smo za slučaj bolezni zavarovani pri okrajni bolniški blagajni v Celju. Svojega zdravnika imamo v blizu dve uri oddaljenem Žalcu. Zato nam pride njegova pomoč draga ter je tudi zmiraj združena z veliko zamudo časa. A da je čas za obrtnika zlato, je znano vsakomu. Ni čuda tedaj, da imamo od bolniške blagajne jako malo koristi, čeravno moramo prispevke redno plačevati. Marsikateri bolnik trpi brez zdravniške pomoči ali pa gre k domačemu zdravniku ter rajši plača še enkrat, kakor pa da bi moral šteti stroške blagajniškemu doktorju.

Da bi se rešili te neprijetnosti, naprosilo nas je več obrtnikov naše občinsko predstojništvo, naj prosí c. kr. okrajno glavarstvo za posredovanje, da najme okrajna bolniška blagajna za zdravljenje svojih udov, ki stanujejo v občini Št. Pavel, tukajšnega distriktnega zdravnika.

C. kr. okrajno glavarstvo je odposlalo našo prošnjo bolniški blagajni „zur eventuellen Berücksichtigung“ in blagajnično vodstvo je odgovorilo, da nam sedaj ne more ustreči, ker je baje društvo navezano na g. dr. Bergmanna v Žalcu. Nas ta lakonični odgovor seveda ni mogel zadovoljiti, ker vsi dobro vemo, da nam hlebo-ljubni gosp. dr. Bergmann iz srca privoščijo bližjo pomoč.

Kam tukaj pes tace molí, je jasno ko beli dan.

Ker vemo, da se tudi drugod dogajajo ed nake nadloge, zato se obračamo s temi vaticami ter si usojamo vprašati: Na kakšen način bi mogli uresničiti skromno svojo željo, in ali bi ne kazalo delovati na to, da se ustanovi za vsako

haja na gori Kalvariji in težek križ mora nesti. Omahuje pod silno težo, pada in zopet vstaja, a naprej ne more. Trdi leseni križ jo tlači z vso silo k tlom, ona pa kliče Jezusa; naj ji pomaga križ nositi.

In razsvetli se vsa okolica kakor z ognjem in bliskom, Anki nasproti pa prihaja Kristus s trnjevo krono na glavi in z ranami na rokah in nogah. B. serno se žari krona, kot rubini se svetijo in rde njegove rane, in ves je posut z bliskom in zlatim prahom. Vse nebo se lesketa v neznani krasoti, kakor bi sijalo in gorelo sto solnc. Anka dvigne oči k Jezusu in vidi, da ima poteze Jankovega obličja. Nebeška miloba mu odseva iz oči in pravi ji z mehkim glasom: „Anka, dete moje, je li težek križ?“

Ali ona ne more odgovoriti. Kleči in se ne more ganiti. In Jezus stopi k njej in se je dotakne z roko. Hipoma pade vsa teža od nje, Anka se dvigne lahno kot da je brez telesa, in Jezus jo prime za roko.

„Ali greš z menoj, ideva k vstajenju?“

Kot na perutih se je Anka dvignila in po hitela mimo zlatih solnc v nebesa.

zdravstveno okrožje (distrikt) posebna bolniška blagajna? — Ta zadeva je za tisoče ljudi velikega pomena in vsled tega po našem ponižnem mnenju vsaj toliko ozira vredna, kakor par nemških poštinih pečatov.

Iz Krčevine pri Ptuj. Predragi mi občani! Zdravite se enkrat in pogledajte okrog sebe, potem boste spoznali, v kakem stanju se nahajate. Saj ne stanujete bogveje na pruskih tleh v blaženi Nemčiji, ampak v rajskomili Krčevini. Večina naših hiš je s slamo krita ne pa z berolinsko ploščevino. Ednaki smo mesecu (luni), ta je enkrat cel, drugi ga je pol; tretji pa samo četrt; ima obraz obrnjen včasih proti zemlji, drugikrat pa v stran in se zmiraj spreminja. Ravnotako je z našim občinskim uradom. Nekdaj vse v nemščini, potem šest let v slovenščini, a sedaj zopet v blaženi nemščini. Urađuje in piše se vse nemški, občinski pečat pa se pritiska v potrjenje slovenski, ker je nemški pečat „invalid“ postal. Ne znam, ali se tako dela iz neumnosti ali pa iz narodne nevednosti? Torej ne smemo imeti za vzgled mešca, kateri se zmiraj spreminja. Za vzgled vzemimo si solnce, ki je stalno, zmiraj na odločenem mestu in tudi vselej enako. Vrzimo raz sebe nemškutarski jarem in oklenimo se slovenske prostosti.

Dragi Krčevinarji, volitev za novi občinski odbor je pred nami. Vršijo se na beli torek dne 1. aprila predpoldne v občinski pisarni za vse tri razrede. Torej ta dan vsi zavedni možje na volišče, potegujmo se za slovensko stvar, to je naša sveta dolžnost. Glejmo, da bomo za vzor in vzgled vsem Slovincem Južne Štajarske, pa ne v spodtiklaj in sramoto. Ne vstrašimo se ptujskih nemškutarjev, teh „Štajerčevih“ pristašev. Torej, na noge in pozor, volitev je tukaj!

Krčevinski mladenič.

Iz Spod. Štajarja. (Občinski uradi.) V zadnjem času se mi je ponudila priložnost, pogledati vsaj nekoliko za „skrivne kulise“ obč. uradov gotovih občin. Te občine ležijo navadno ob mejah okrajnih glavarstev, oddaljene od vsakega prometa, odtujene vsakemu vplivu izomike in napredka v narodnem in gospodarskem oziru. Kdor se sam ne prepriča, temu je neverjetno, kako nerodno in mehanično se vrtil „občinski stroj“ od leta do leta.

To mašino gonijo navadno tuje sile, tuji elementi. Obč. predstojnik kot glavni strojevodja, navdahnjen od nemškega duha, kuri venomer z nemškim premogom, čeravno se spodtika povsod na boljših slovenskih poljih. Kot občinski tajnik je nastavljen navadno kak doslužen vojaški podčastnik, kateri vodi v občini „narodno gospodarstvo“ z neomejeno oblastjo in v nemškem kulturnem duhu. V občinah pa, katerim primanjkuje tak imeniten faktor, gospodari oblastni predstojnik sam, večkrat tako revše, da še niti ne zna svojega imena pravilno podpisati. A vendar si je svest svoje naloge. Predstojnemu oblastvu dopisuje seveda nemški in sicer v taki nemščini, katere še sam ne razume, če mu slučajno pride dotična pisava zopet v roke. Črke so podobne egiptovskim hieroglifom in jezik pa bolj cigan-skemu, ki je, kakor se trdi, nek konglomerat iz bogsigavedi kolikih jezikov. Občinski odborniki so večkrat kaki dobrovoljčki, ki so seveda ponosni na čast, ter so si tudi svesti svoje naloge, a vendar večkrat ne vedo, zakaj pri glasovanju o kaki občinski zadevi kimajo. Žalostne so tedaj razmere takih občin, žalostni posledki takega uradovanja.

Predstojna oblastva so zadovoljna s tem, da uraduje predstojnik v nemškem duhu, čeravno jim je večkrat težko uganiti iz pisave misel dotičnega občinskega predstojnika. To nemčurško uradovanje se neti od „zgoraj“ z nemškimi dopisi, dobro vedo, da se na tak način podpihuje medsebojni prepir, narodni prepir in vsled tega spravlja narod ob narodno zavest, ob ugled in vedno bliže propada. Jaz ne trdim, da je mnogo takih, ampak govorim, kakor sem že omenil, le bolj o zakotnih občinah.

Poglejmo še nekoliko natančneje občinsko pisarno. Uradni dopisi so razmetani po vseh kotih, uradne knjige iz posameznih listov so ogrnjene s papirnati cunjami, uradni pečat nemški, občinska mapa in parcelni zapisnik od abrahama-

vega časa, in pa še le ti površni, „suhi“ občinski letni računi! Iz njih je razvidno, da občinski uradi skrbijo le za to, k čemur so od oblastva strogo prisiljeni, za občinski blagor pa — nič. In tak obč. urad naj bi bil zmožen skrbeti za občinski red, snago, narodno gospodarstvo itd! Poznan mi je občinski predstojnik, kateri sedi po več dni v neki gostilni na veliki peči in ljudje pravijo, da se uči obrti, s katero se žganjetrlec še posebej peča.

Občinske ceste so take, da v malo dežavnem vremenu hodi popotnik do kolena po blatu in količjak obložen voz popolnoma obtiči. Znana mi je šola, katere leži ob taki občinski cesti. Ob deževnem vremenu, posebno pa v zimskem času obtiče učitelj in učenci v blatu. Ni tedaj čuda, če je šolsko obiskovanje na takih šolah tudi o zimskem času slabo. Ne more se od otrok zahtevati, da bi po uro gazili v blatu po občinski cesti in se podajali v nevarnost, da še nazadnje pred šolo obtiče v blatu. Kdo je kriv teh žalostnih razmer pri nekaterih občinah, kdo je kriv dejstva, da pridejo občani pri občinskih volitvah večkrat v zadrego, da ne vedo, koga bi volili občinskim predstojnikom, dobro vedo, da nimajo v občini niti ednega človeka, ki bi bil sposoben za ta posel? Rekel bi, da so vsaj nekoliko zakrivile prejšnje šole. Ljudstvo je premalo omikano, premalo poučeno. Dokazano je, da le tiste občine dobro napredujejo, katere zastopajo izobraženi narodni možje in da le tisti narodi napredujejo, ki imajo dobre šole, vsestransko izobrazbo, posebno v gospodarskem oziru.

In vendar se nahajajo ljudje, kateri nam zabranjujejo izobraževanje, ovirajo vsestranski napredek.

Vsi omenjeni nedostatki občinskih uradov bi se dali deloma odpraviti s tem, da bi se nam dale slovenske kmetijske šole, v katerih bi se odrasla mladina poučevala poleg gospodarskih predmetov o obč. uradovanju, sploh o občinskih zadevah, ali pa, da bi se že zadnji razredi ljudskih šol tako preosnovali, da bi med druge predmete bil sprejet pouk o obč. gospodarstvu. V to svrhu bi moralo okr. glavarstvo urad. dopise, katere dopošilja občini, v kateri leži šola, dopošiljati tudi šolskemu vodstvu, da bi bilo možno učence zadnjega šolskega leta poučevati o reševanju in dopisovanju dotičnim oblastvom. Šola bi morala biti preskrbljena z vsemi tiskovinami, katere rabijo obč. uradi, da bi se na tak način privadili učenci vsestranskega obč. uradovanja in obč. gospodarstva.

Iz Trsta. Zavod sv. Nikolaja v Trstu ima svoj lastni dom! Srce mi kipi radosti. Do zadnjega hipa sem se bala, no, sedaj je gotova stvar: naš zavod dobi svoj lastni dom! Želja, ki sem jo že davno gojila v svojem srcu, se je uresničila. S prva sem jo skrivala v srcu in nisem si upala izreči je nikomur, ker mi je pamet pravila, da to so le sladke sanje, ki se ne uresničijo nikdar. No, te sanje sem vendar sanjala dalje, z mano so jih sanjale tudi druge rodoljubke, in glej: sanje so jele dobivati konkretnije oblike, nam pa se je začela, v nejasnih oblikah sicer, oživljati nada, da sanje morda vendar ne ostanejo le sanje za vedno...

Iz sanj so se porajale določne osnove, misel je dozorevala, a v najnovejši čas se je približala svojememu uresničenju. Ah, kako mi je plulo srce v radosti, ko sem mogla vzkliti: naš zavod dobi svoj dom, naš rod ob Adriji novo trdnjavo! In vendar, da si je bila stvar gotova, sem se bala in tresla še vedno, da ne bi prav v zadnji hip prišlo vmes kaj nepričakovanega, ki bi utrla cvetje našega veselja. No, ko je bila pogodba podpisana pred notarjem, bilo mi je veselje nekajeno od upov in dvomov in iz polne duše sem vriskala: dovršeno je!

Sedaj, ko smo storili ta važni korak, spo-minjam se zopet kaj živo, koliko nasprotstva je bilo, ko smo ustanavljale naš zavod! Bilo je vseh možnih prigovorov. Pa tudi zabavljic in zbad-ljajev ni manjkalo. „Kaj treba tega!“ „Kaj, služkinjam naj bi snovali posebno društvo?“

In še potem, ko je bil zavod ustanovljen, je bilo kritike, zabavljanja. Malokateremu društvu se je menda bilo toliko boriti proti pred-sodkom in starokopitnosti, kakor se je bilo ravno zavodu sv. Nikolaja.

No, me pa nismo chopale, uverjene da pred-sodki se morajo umakniti slednjim pametnemu spoznanju. In res, predsodki so se začeli umi-kati polagoma, zlasti, ko so ljudje začeli spoz-novati pravo bitstvo, naloge in namene zavoda ko so videli, da zavodu ni namen biti le navadna posredovalnica za službo, ampak zavetišče, pribežališče in vzgojevališče našim dekletom, bodočim ženam in materam! Tudi: mož se je našlo, ki so umevali in upoštevali namen za-voda ter spoznavali njega korist in potrebo. Priznavali so, da isti sloni na pravi podlagi in da mu je pričakovati lepe prihodnosti.

Tem možem veljaj danes v prvi vrsti naša iskrena zahvala!

Oni so blagohotno slušali naše prošnje in jih uvaževali. Zasluge njihove ostanejo neizbrisne na tem, da so slovenska dekleta v Trstu dobila svojo streho, svoj — dom! To so isti možje, ka-tere vidimo povsod na delu... na nesebičnem delu za razvoj naroda. Njim na čelu on, ki je kakor mravlja, ki ne miruje nikdar, ki vedno misli, vedno snuje in — izvršuje, naš dr. Gre-gorin, potem dr. Rybar, I. Ulčakar in drugi. Izraz najgloblje hvaležnosti naše naj vsprejme ves odbor „Tržaške posojilnice in hranilnice,“ te skoro bi rekla — skrbne matere, ki svojim otro-čičem gradi „domove“ na vseh koncih in krajih. Tudi dosedanjega lastnika kupljenega „doma“ ne smemo pozabiti. Dasi nenašinec se je pokazal skrajno dobrohotnega in je s svojim postopanjem mnogo pripomogel, da se je mogla skleniti kup-čija. Mož je upošteval človekoljubne namene za-voda in bi mogel služiti za izgled mnogokate-remu slovenskemu županstvu.

Ker smo se bale, da nam „Tržaška poso-jilnica in hranilnica“ ne dovoli vse potrebne svote, smo se v stiski obrnile do vseh slavni-h županstev po Slovenskem na pomoč. Ali kruto smo bile prevarjene v tej nadi svoji. Od vseh županstev so se odzvala: iz Litije (ki se vsako leto odzivi s primernim doneskom), iz sv. Križa na Vipavskem, iz Črnomlja, Cirknice, Nakla pri Kranju, Drožgoč na Štajarskem, Hrenovic in Loža pri Rakeku. Torej osem od vseh županstev po Slovenskem. Težko nam je bilo, da naša župan-stva kažejo tako malo zmisla za ustanovo, ki je koristna v veliki meri — respektivnim občinam samim, da niti ne govorimo o moralni in narodni pomembnosti iste za ves narod! Lahko bi skoro trdile, da je še malokatera občina na vsem Slovenskem, kateri ne bi bil že koristni naš zavod.

Me vršimo delo rodoljubja, delo človeškega usmiljenja. A ker nimamo sredstev, smo pri-siljene apelirati do usmiljenih src, do čuta člo-vekoljubja! Ako je zavod že toliko — lahko re-čemo to — podaril dotičnim občinam, obvaro-vavši jih raznih stroškov za svoje pripadnice, a se občine kažejo povsem brezčutne za vse to: koliko vzvišeneji se nam mora videti oni dru-gorodec, ki nam zaupa 11000 gld. zadovoljuje se z intabulacijo na drugem mestu!!

Jaz ljubim svoj narod, a ravno zato, ker ga ljubim, me boli, da ravno njega prvi poklicani zastopniki, občinska zastopstva, kažejo tako malo zmisla za vzvišene plemenite namene — za korist naroda! Dajte, ganite se torej! „Dom“ imamo sicer, a li plačan še ni! Saj ne zahtevamo Bog vé koliko! Vsaka občina naj da po par goldinarjev, da bomo laglje nosile breme, ki smo si je naložile. Pomozite nam, da se ne le ohrani, ampak da se bo dalje razvijal „dom“, namenjen hčeram naroda od vseh krajev domo-vine, zavetišče pred neštivilo nevarnosti veli-kega trgovskega mesta!

Vsem onim pa, ki so kakor si bodi pripo-mogli, da se je naša želja uresničila, ključem še enkrat: Bog poplačaj stoteri!

Zmagoslava.

Narodno-gospodarske novice.

Sladkor v kmetijski industriji.

Nedavno smo pokazali, da se uganja s sladkornimi cenami v Avstriji takšna odiraška spekulacija, da se prodaja tukaj pri nas do-mači sladkor mnogo dražje kot n. pr. na An-gliškem. Iz tega sledi, da pride v Avstriji na

osebo na leto samo 6 kg sladkorja, na Angleškem pa 15 kg.

Najnovejši mednarodni dogodek pa bo tudi v tem oziru povzročil veliko spremembo, ozir. izjednačbo, ko se bodo cene sladkornim izdelkom morale znižati.

Res bo polom po izvoznih premijah umetno zvišanega sladkornega kartela škodoval po nekoč nekoliko tudi kmetijstvu — tam, kjer se pride luje sladkorna pesa — a pretežna večina bo le pridobila. Posebno kmetovalci v planinskih deželah se bodo z znižanimi cenami lahko znatno okoristili, če bodo hoteli in znali.

Ne le, da se bo mogel sladkor pri živčnu kot zelo redilna snov v večji meri rabiti, služil bo tudi požlahtnjeni industriji naših kmetijskih pridelkov. Posebno velja to za vse sadjerejske planinske pokrajine, kakor so Spodnja Štajarska, deloma Kranjska, Goriška in Primorska. Vloženo in posladkorjeno naše sadje je zelo zaslovelo preko domačih mej.

Zaradi nezgodnih sladkornih cen obstoji dosedaj edina taka tovarna le v Bolcanu na Tirolskem. Vzanaprej pa je pričakovati, da se poprime tozadevne industrije tudi pri nas kateri domačin. Zakaj bi se ne mogla taka industrija tudi pri nas oživet, kakor na Angleškem in v Severni Ameriki? To bi ne bila le zelo važna gospodarska pridobitev za naše kmetovalce, temuč bi povzdignila tudi narodo v blagostanje v splošnem, ker bi pripomogla taka industrija tudi zdravstveno naša živila. Kaj pomeni primes sadja in sadnih sokov za zdravje in telesno okrepčilo, pokazala je znanost zadnjih desetletij. Ravno kar se je odprla v Gradcu velika gostilna antialkoholistov, kjer se točijo le razni sadni soki ter se uživa kuhano in presno sadje.

Za konzerviranje je pri nas raznega sadja in jagodičja v izobilju. Spodnještajarske breskve sploh, posebno pa slastne, drobne mirabele (cibare) Savinske doline nudijo hvaležno industrijsko podjetje. Zakaj bi ne mogle jagode, robidnice, malinovke, borovnice, prusnice itd., ki v množinah gnijejo po naših gozdih, doseči kot ljudska, cena in zdrava prikuha iste veljave, kakor imajo ednake jagode n. pr. na Angleškem.

Sladkorni baroni sicer strašijo, da bo cena govedini močno poskočila, ker so dosedaj s sladkornimi odpadki svojih tovarn zrejali množine kladne živine. Tudi to strašilo je prazno. Ti bogataši so lahko po ceni pitali in prodajali govejo živino, ker so jih zdrževale državne sladkorne premije. Znanaprej pa odpade ta konkurenca živinorejcem naših planinskih dežel.

Politični pregled.

(O pol. položaju.) Nemce je izid glasovanja glede celjske gimnazije grozno poparil in razjaril. Kar pišejo v svojih listih zoper vlado, ki se ni hotela zavzeti za Stürgkhovo resolucijo, da bi ji pripomogla k zmagi, je naravnost gorostasno. Očitajo, da je vlada zakrivila, da so oni doživeli tako občuten in sramoten poraz ter ji prete z najostrejšo opozicijo. Zadnje dni so se vršili v raznih krajih, kakor v Celovcu, Inomestu in zlasti po nemškem Češkem, shodi, na katerih so razni nemški poslanci obsojali vlado kot največjo nasprotnico Nemcev, in to edino zato, ker se enkrat ni uklonila njihovim volji. Zahtevajo celo, da mora poljski minister Pientak odstopiti iz ministrstva. A vlada se bo gotovo prej premislila, predno ustreže njihovim zahtevam. Češki minister Rezek se je izjavil solidarnim z Pientakom; ako odstopi eden, odstopi tudi drugi. Nemci groze, da ne odjenjajo prej, dokler ne zmagajo v celjskem vprašanju in da bo sprejeta Stürgkhova resolucija. Nemški poslanci naravnost slepe svoje volilce, ker vpijejo, kakor da se je nemškemu narodu zgodila najhujša krivica, ker je državni zbor sklenil, da imajo slovensko-nemški gimn. razredi v Celju še nadalje obstajati. Vsenemci nameravajo pridetati obstrukcije. Druge nemške stranke s tem niso zadovoljne; konservativci in socijalni demokratje se ne strinjajo, da bi se vsled celjske gimnazije razbil parlament.

(Na Ogrskem) je umrl Koloman Tisza, ki si je za Mažare pridobil velikih zaslug z nasil-

nim potujčevanjem in brezobzirnim postopanjem napram drugim narodnostim. Tisza je privedel Ogrsko ne le do popolne ednakoveljavnosti z Avstrijo, kakršno ima dandanes, temuč jo je povzdignil do odločilnega faktorja v avstrijski politiki. Bil je ministrski predsednik dolgo vrsto let. Avstrijski monarhiji je bil do smrti priten sovražnik; nemažarskim narodom je bil Tisza v prokletstvo.

(Nemško izdajalstvo.) Poljski listi pišejo, da boče ruski car sam voditi preiskavo v zadevi polkovnika Grima, ki je ruske vojne načrte prodajal nemški vladi. Med načrti, ki jih je prodal ta nemški izdajalec, sta obe obrambni črti kraljestva Poljskega. Grimm je Nemčiji izdal ruske vojne načrte, izdelane za slučaja, da pride do nemško-ruske ali nemško-francoske vojne. Car je napram vojaškim dostojanstvenikom vzkliknil: „Hvala Bogu, da v ta grozni čin ni zapleten noben Rus in Poljak“. — Zaprti so okrog 20 častnikov, med njimi dva generala, ki sta bila zapletena v izdajstvo.

(Rusija.) Velik naroden praznik so slavili dne 19. februarja t. l. v Moskvi, namreč obletnico kulturnega in socijalnega dviganja Rusije. Dne 19. febr. 1861 je bilo v Rusiji odpravljeno telesno robotanje. Ta znameniti dan so torej proslavili v Moskvi. Pred spomenikom cara Aleksandra II. se je zbrala ogromna množica naroda; na en mah je padlo na kolena do 50.000 ljudi, ki so molili za dušo pokojnega carja osvoboditelja. Kar je dalo temu slavlju velikanski pomen, je bila okolnost, da je kot guvernir med narodom nastopil veliki knez Sergej Aleksandrovič, generalni guverner v Moskvi.

(Belgija.) Za splešno volilno pravico so bile v Bruslju minolo nedeljo velike demonstracije, ki se jih je udeležilo baje nad 100.000 oseb. Guverniki so nastopali ostro zoper vlado in izjavljali, da je to zadnja mirna manifestacija ljudske volje.

(Kitajsko.) Komaj se je sklenil na Kitajskem mir, se že poroča o novi ustaji. Na meji Tonkinga so se vse čete generala Suzu pridružile ustašem, tako da imajo sedaj ti okrog 20.000 vojakov, ki so evropski izvežbani. Ustaši ropajo po deželi, in se more ustaja v kratkem močno razširiti, ker so ustaši močnejši kot vsaka vojska, ki jo more nanjo poslati kitajska vlada. Vrhu tega je v deželi še lakota.

(Vojna v Južni Afriki.) Schalk-Burgher, Luka Mayer, Reitz in še dva njihova tovariša, kot zastopniki burske vlade so bili pri Kitchenerju v Pretoriji; celo svetovno časopisje pripisuje poslanstvu veliko važnost in vse je prepričano, da se gre za nova mirovna pogajanja. Omenjeni burski možje predstavljajo danes vlado burskih republik; v Pretoriji so imeli dolg razgovor s Kitchenerjem, potem pa so se napotili v Oranje, da poiščejo Botho, Dewetha in Delareya. Klüger je navedel kot mirovne pogoje: Notranja neodvisnost pod angleško vrhovno oblastjo, pomilostitve Afrikancev, preklic izgonov in konfiskacijskih dekretov, in odškodnine za razdejana posestva. Govori se, da Botha in Deweth najbrže ne dovolita v sklenitev miru. Čez tri mesece bo angleški kralj kronan; razumljivo je, da stavi kralj Edvard veliko važnost v to, da na dan svojega kronanja vidi zagotovljen mir po celi svoji državi. Najnovejše brzojavke javljajo, da je bil burski general Delarey od Angležev zadnje dni hudo poražen, vendar se še ne vé nič natančnega.

Književnost.

(Kratka uputa u narodno gospodarstvo.) Spisal dr. Juraj Vrbanič. Cena 80 vin. V Zagrebu. Knjižarna Dioničke Tiskare. Drobna je ta knjižica ali vredna vse pohvale. Gospod pisatelj je na popularen, lahko razumljiv način v njej razložil načelo narodnega gospodarstva ter je rešil svoje nalogo z veliko spretnostjo in dovršenostjo. Vsakemu, kdor se hoče na kratko poučiti o glavnih vprašanjih narodnega gospodarstva, priporočamo to knjižico kar najtopleje.

Razne stvari.

(Ribe v Anži pokončane.) Prebivalstvo ob Anži je hudo razdraženo, ker mu je montanska družba po dotoku Erzbacha zastrupila sloveče in zelo bogato ribarstvo. Imenovane tovarne so izpraznile v Erzbach strupene odpadke, ki so imeli v sebi mnogo žveplene kisline. Na 20 km daljave je bila Anža črno barvana, a istočasno je že tudi nesla reka na tisoče in tisoče mrtvih rib na površju vseh plemenitih vrst in velikosti od najmanjših do 25 kg težkih. Čez dva dni so izrekli pri Steyru na cente mrtvih rib. Reka je ostala čisto mrtva. Poslanec Benerle je vsled tega interpeliral v državnem zboru.

(Švicarski hoteli) veljajo po vsem svetu kot uzorni, ker združujejo v sebi vse najlepše lastnosti reda, ugodnosti, miru, elegancije in so v popolnem pomenu besede mednarodni. V švicarskih hotelih je uloženih okrog 450 milijonov frankov. Bruto prejemki na leto znašajo okrog 90 mil. izdatki pa 68 mil. frankov, tako, da znaša čisti dobiček 25 milijonov frankov. Vseh hotelov je v Švici 1100.

(Spreten tat.) Francoski poslanik v Petersburgu marki Montebello in veliki knez Vladimir sta se nedavno pogovarjala o prekanjenih pariških tatovih. Knez je ponudil štavo, da se tudi v Petersburgu najde talent, ki bo poslanika pri največji paznosti okradel. Drugi dan je priredil knez veliko pojedino, h kateri je povabil poslanika; ob enem pa je poslal k policiji po „najboljšega“ žepnega tatu, ki so ga baš imeli v zaporu. Preoblečejo ga v livrejo ter mu obljubi knez svobodo, ako okrađe poslanika prav spretno. Poslanika pa še vpraša knez, kaj ima vrednostnega pri sebi in naj na svojo zlato uro posebno pazi. Že med obedom vpraša knez poslanika, koliko je ura, na kar ta poseže v žep ter izvleče — repo na verižici. Brž poseže v drugi žep pa tudi tukaj ni zlate tobačnice. Vrhutega sta mu manjkala s prstov dva prstana. Knez, poklicav navidezne služabnika, naj vrne poslaniku izmuznjene stvari. Toda kako se začudi, ko „umetnik“ pokaže tudi dve zlati uri, več prstanov in drugih dragocenosti, ki jih je izmaknil knezu. Izpustili so ga na svobodo, a knez mu je priporočal, naj ga ne preživlja več le njegova „umetnost“.

(Otrok z dvema glavama) se je rodil v Kankakee, v Ameriki. Druga glava mu je ne kako za tretjino manjša in je zraščena zadaj za normalno glavo. Dasi ima ista lepo obliko, vendar niso obrazne poteze na nji do cela razvite. Poklicani zdravnik je mnenja, da je mo goče izrastek še odstraniti, dasi morajo preteči preje trije meseci, predno more pričeti z operacijo, ki se pa tedaj ali kdaj pozneje morda ne bo povoljno iztekla. Otrok je sicer popolnoma zdrav.

(Draga šala.) Delavec Klosik v Vitkovcih se je hotel z ženo malo pošaliti ter ji je pokazal dva zlata (po 20 K) in dejal: „Glej, to je vse, kar so mi dali, dva nova beliča“. Žena se je jezila, ker ni poznala vrednosti zlatov in je v jezi, ko si je mož odšel po tobak, dala „nova dva krajcarja“ med tem prišedšemu beraču. Ko se je Klosik vrnil, je izvedel od žene, da je krajcarje dala beraču. Zdal ji je sicer pojasnil vrednost „krajcarjev“ in takoj sta jo mahnila za beračem. Ko sta ga slednjič našla, je ta dejal, da si je za milodar kupil frakelj žganja pri Ždu. Vsi so odhiteli k Ždu a ta je dejal, da berača niti ne pozna, in da od njega ni dobil nikakih zlatov. Revez Klosik je tako izgubil svojo štiri-najstidnevno plačo.

(Najnenavadnejša oporoka.) V Cincinnatih v Ameriki je umrl nedavno zdravnik Danijel Schuyler Young. Ko so dne 23. februarja sežgali njegovo truplo, se je tudi izvedelo, da je odločil v svoji oporoki kaj storiti z njegovim pepelom. Prepeljati morajo pepel na njegov rojstni dom v Montgomery county, države New York kjer počiva že tudi njegova žena. Jedno četrtino tega pepela morajo potresti na grob njegove žene edno četrtino na stezo, vodečo do stare vaške šole, edno četrtino na njegovo rojstno hišo, eden četrt pa morajo izstreliti iz stare puške, s katero je on streljal v mladih letih.

(Premoženje evropskih držav.) Vse premoženje Evrope, premično in nepremično, znaša 1175 milijard kron, iz katere svote kroži v prometu 500 milijard. Posamezne države so v sledečem sporedu: Anglija 295 milijard kron, Francija 247, Nemčija 201, Rusija 160, Avstrija 103, Italija 79, Belgija 25, Holandija 22. Povprečno ima Anglež 7400 kron premoženja, Francoz 6500, Holanec 4600, Belgijan in Nemec 3900, Avstrijec in Italijan 2500, Rus 1500.

(Klub stoletnih ljudi.) Na Angleškem in Ruskem so najlepši stari se navadno zatrjuje. V Londonu imajo stoletni starci svoj klub in pred kratkim so naročili svojemu tajniku, naj poišče na svetu sploh najstarejšega človeka, ki bi potem bil klubov častni predsednik. Ta je ravno kar popisal svoje izkušnje v „Royal Magazine“ in piše med drugim: Nisem našel starej-

šega moža kakor je Izaija Radovsky, občan v Mostu, ki je dopolnil 136 let. Radovsky vidi jako dobro, veliko kadi, malo pije, nikdar se ni bojeval in se zelo čudi, da je postal v zadnjem letu nagluh. Njegov oče je učakal 120 let. Naj starejša ženska je Američanka Nancy Nolyfaldova, 117 stara, na Angleškem Marjeta Newsova, 109 let stara. Lamed drugih starcev je še na Angleškem cigan Duaper 104 leten, vsak dan je pijan, zraven pa še krepek. Njegov 83 leten sin še izvrstno pleše.

Vožni red na južni železnici.

veljaven od 1. maja 1901.

Odhod iz Celja proti Trstu. Brzovlak ob 2. uri 10 m. zjutraj in ob 4. uri 13 minut zjutraj; poštni vlak ob 10. uri 8 m. dopoldne in ob 1. uri 50 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri 24 m. zjutraj (do Ljubljane) in ob 9. uri 47 minut zvečer (do Trsta); mešani vlak ob 5. uri 55 m. med Mariborom in Ljubljano zvečer.

Odhod iz Celja proti Dunaju. Brzovlak ob 1. uri 29 m. dopoldne, ob 11. uri 31 m. zvečer in ob 1. uri 33 m. ponoči; poštni vlak ob 5. uri 21 m. dopoldne in ob 2. uri 50 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri 23 m. zjutraj in ob 2. uri 15 m. dopoldne (do Brika); osebni vlak ob 9. uri 16 m. (do Maribora); mešani vlak ob 9. uri 42 m. dopoldne (do Maribora).

Odhod iz Celja v Velenje. Mešani vlak ob 7. uri 38 m. zjutraj in 4. uri 08 m. dopoldne.

Odhod iz Velenja v Celje. Mešani vlak ob 5. uri 44 m. zjutraj in 2. uri 38 m. dopoldne.

Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb. Osebni vlak ob 5. uri zjutraj in 1. uri 28 m. ter ob 5. uri dopoldne.

Odhod iz Spielfelda v Ljutomer. Mešani vlak ob 7. uri 20 m. zjutraj in ob 3. uri 38 m. dopoldne in ob 6. uri 55 min. zvečer (do Radgone); mešani vlak ob 6. uri 15 m. zjutraj (od Radgone).

Odhod iz Ljutomera v Spielfeld. Mešani vlak 4. uri 25 m. zjutraj (od Radgone), 8. uri 40 m. zjutraj, 3. uri 10 m. dopoldne in 7. uri 10 m. zvečer (do Radgone).

Odhod iz Poljčan v Konjice ob 9. uri 10 m. dopoldne in ob 4. uri 25 m. dopoldne.

Odhod iz Konjic v Poljčane ob 7. uri 10 m. zjutraj in 12. uri 50 m. dopoldne.

Odhod iz Pragerskega proti Ptuij itd. Brzovlak ob 3. uri 30 m. ponoči in ob 2. uri 55 m. dopoldne; osebni vlak ob 9. uri 6 m. dopoldne in ob 8. uri 20 minut zvečer.

Odhod iz Maribora proti Dunaju. Brzovlak ob 2. uri 56 m. dopoldne, 3. uri 10 m. in ob 2. uri 30 m. zjutraj in ob 12. uri 50 m. zjutraj; poštni vlak ob 5. uri 27 m. zjutraj in ob 7. uri 40 m. zvečer; osebni vlak ob 7. uri 35 m. zjutraj (do Brika), ob 9. uri 40 m. zjutraj do Dunaja in ob 6. uri 12 m. zvečer do Brika.

Odhod iz Maribora proti Trstu. Brzovlak ob 2. uri 22 m. dopoldne, ob 12. uri 58 m. zjutraj in ob 2. uri 48 m. ponoči; poštni vlak ob 8. uri zjutraj in 11. uri 42 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 24 m. zjutraj (do Ljubljane) in ob 7. uri 24 m. zvečer (do Trsta); mešani vlak ob 2. uri 35 m. dopoldne (do Ljubljane); osebni vlak ob 10. uri 50 m. dopoldne (do Celja).

Odhod iz Maribora na Koroško. Brzovlak ob 3. uri 36 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 55 m. zjutraj (do Beljaka) in ob 9. uri 25 m. dopoldne ter ob 3. uri 06 m. dopoldne in ob 8. uri — m. zvečer.

Odhod iz Velenja na Koroško ob 10. uri 17 min zjutraj in ob 6. uri 35 min. zvečer.

Odhod iz Sp. Dravograda v Velenje ob 12. uri 20 min. dopoldne in ob 8. uri zjutraj.

ZAHVALA.

Blagi gospod **Nikolaj Staroveški** podaril je povodom odložitve načelniskega mesta v krajnem šolskem svetu Podčetrtek, v kar so ga prisilile privatne skrbi, tukajšni šoli nov kompas in krasen zemljevid avstro-ogrsko monarhije.

V imenu šole in šolske mladine, posebno pa v imenu onih revčkov, ki so dobili čez celo zimo brezplačno toplo kosilo pri imenovanem dobrotniku, izreka se mu tem potom najsrčnejša zahvala in tudi prošnja, da ostane kakor dosedaj še naprej prijatelj šole in uče se mladine.

Šolsko vodstvo v Podčetrtku, 16. marca 1902.

Franc Slemenšek, šolski vodja in nadučitelj.

Oddaja stavbe

novega šolskega poslopja z edno učno sobo, edno sobo za učila in z stanovanjem za šolskega vodjo pri Sv. Kancijanu pri Jurkloštru. Zadrževalna dražba se bo vršila v sredo, dne 2. aprila 1902 ob pol 11. uri predpoldne pod vodstvom okrajnega šolskega sveta Laškega v okoliški šoli na Laškem. Stavba se bo oddala posameznim podjetnikom za vsako delo posebej po sledeči vrsti:

Izključna cena je:

za zidarsko delo	K 17.017,98
tesarsko	2.581,20
mizarstvo	1.896,80
kleparsko	301,80
steklarsko	291,—
slikarsko in barvarsko delo	272,58
zemeljsko delo	208,—
ključavničarsko delo	681,76
lončarsko	311,20
raznovrstna dela, kakor: venti-	
lacija, zavese na oknih strelovod,	
vodnjak skupaj	637,63

Vsak dražbitelj mora pred pričetkom dražbe položiti varščino 10%, izključne cene.

Stavbeni operat. sestojajo iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnjaka in iz stavbenih pogojev je v upogled razpoložen v pisarni okraj. šolsk. sveta v Celju (okrajno glavarstvo) in pa v šolski pisarni v Jurkloštru.

Okrajni šolski svet LAŠKO,

(128) dne 12. avgusta 1902.

2-1

Odda se

50—100 meterskih centov
sladkega sena
in otave

po 7 kron met. cent, blizu Gornjesavinske doline.

(132) 3-1

Kje, pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Razpisana je

služba distriktnega zdravnika

„obližje Brežice“ s sedežem v Brežicah.

S to službo je združena letna plača 500 kron, katero dajo občine, poleg tega pa ima še po stranskega zasluzka. Prosilci za to službo morajo dokazati, 1. da so avstrijski državljani, 2. da so katoliške vere, 3. da so diplomirani zdravniki in 4. da so slovenskega jezika popolnoma zmožni.

Prošnje za to službo vposlati je do 1. maja t. l.

Distriktni odbor „obližje Brežice“ v Artičah, dne 24. marca 1902.

(129) 1

SLOVENC, predsednik.

Sladke krme

lepe, zelene do 100 met. centov

(130)

— prodaja —

dr. Filipič v Celju.

Učenec za pekarijo

močan, ne pod 15 let star, se išče za takojšnji vstop v boljšo pekarijo v Gradcu. Več pove (231) 1 M. HOJNIK, Levec pri Celju.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice in citre
dobiti so v

trgovini

Drag. Hribar-ja

v Celju

Rotovška ulica števil. 2

Talanda

ceylonski čaj je jednat in aromatično čist.

Št. I ena kila gl. 5.—

II „ „ „ 6.—

III „ „ „ 8.—

v zavojih po 20, 50, 125 gramov.

Zaloge: (42) 10—8

v Celju: Jos. Matič; na Vrnskem: J. Lavrič; v Bratislavah: Jos. Pauer; v Ormožu: Otmar Diernmayr; v Vojniku: Karol Rayer; v Ptuj: A. Jurca & sin.; v Poljčanah: Karol Sima; v Radgoni: Rihard Prettner; v Radečah: J. Haller; v Rogatcu: J. Berliag; v Žalcu: J. Priushegga naslednik; v Sošanju: Adolf Orel; v Trbovljah: F. Krammer; v Laškem: And. Elsbacher; v Slov. Bistrici: A. Pinter; v Slov. Gradcu: Jos. Klinger.

(121) 5-3

Nova hiša

z nekoliko posestvom v bližini dveh velikih tovarov, pripravna za gostilno ali drugo obrt je pod ugodnimi pogoji **naprodaj**.

Kje, pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je
trpežno, eno in se
kosá z vsakim drugim
izdelkom bodisi ka-
tere koli konkurence.

Slovenski trgovec.

Naznanilo in priporočilo.

Vljudo naznanjam sl. občinstvu in prečast. duhovščini, da sem na novo otvoril v lastni hiši na Bregu pri Celju št. 17 čisto

novourejeno mesnico.

Sekal bodem v tej mesnici le meso pitanih volov in govede ter telet najboljše vrste. Priporočam se za mnogobrojni obisk in zagotavljam snažno, točno in ceno postrežbo. Kdor kupi le enkrat, prepričal se bo, da nimam konkurence in da tako nizkih cen nima nihče.

Z velespoštovanjem
(420) 15-13

Anton Pleterski
mesar in posestnik

Mali kmečki mlin

v Podgradu pri Vranskem, na 4 tečaje v dobrem stanu, s stanovanjem za eno rodbino, hlevom in zemljiščem se takoj odda v **NAJEM**. Več se izve pri Ludoviku baronu Wittenbach v Podgradu pri Vranskem. (125) 3-2

Učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri J. Šket-u v II. Bistrici, Notranjsko.

Dva lepa in močna konja

tudi za težko vožnjo proda tovarna cementa (120) 33 na Zidanemmostu, Štajarsko.

Se popolnoma nova, jako solidno zidana hiša je naprodaj

pod jako ugodnimi pogoji. Ista je še 11 let davka prosta, ter znaša najemnina letno 1300 K. Plačati je treba samo tretjino kupne cene. Vse natančneje pri upravnistvu „Domovine“. (124) 3-3

Proda se iz proste roke posestvo

(126) 3-2 v kraju blizu Ponikve ob juž. železnici pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe naj se pošljejo upravnistvu „Domovine“ v Celju.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebšline v največji izbiri.

Opozarja na svojo bogato zalogo železja, jekla, traverz, žice, kovanih in žičnih žrebljev, vodovodnih cevi, plugov, motik, rovnice, vsakovrstnih lopat, gnojnih in sene-nih vil, verig, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske posode in priprav, stavebnih in pohištvenih okov, štedilnikov, raznotere stroje za poljedelstvo itd.

Tomaževa žlindra! Najboljši gnoj za travnike, polja in vinograde.

Velika izber kos! Travniške brane!

Neštevilno zahvalnih pisem vsakomur na razpolago.

POMADA IZ LILIJ

Brez olja in masti. Podeljuje licu fino in mlado polt in koži beli lesk; z njeno uporabo izginejo solnčne pege in zakažni črvi brez sledu. Cena 3 lončkom 5 K; a pošto proti preložitvi 4 K.

Vse za

loščne bolezni, težko prebavo, zlasti pri po-manjkanju teka, riganju in drugih želočnih slabostih, pri krču in prenapetem želodcu, zaslišanju, navalu krvi v glavo (kongestije), boleznih črev, potem kašelj, prana bolezen in zamažnost, zobobol, gliste, zlatenico in zlato žilo ozdravlja.

ANTIRHEUMIN-MAZILO

proti protinu, riganju v rokah in nogah. Cena 1 steklenici 2 kroni 40 vinarjev, 2 steklenici 4 kroni, 4 steklenici 6 kron 40 vinarjev s poštino, ako se denar naprej pošlje.

življenski balzam „SALVATOR“

Čisti kri ter je brespogojno najčistše domače sredstvo za vse mogoče notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste sokove in s tem daljša človeško življenje. — Zdravi vse mogoče, tudi stare rane, ter se mnoge druge bolezni, kakor je to na vsakem steklenici pri-loženem navodilu razvidno. Cena ovoj 12 šašic 5 K, 24 šašic 9 K, 48 šašic 16 K, brez poštine, ako se denar pošlje na rej „Salvator“ le-karni v Va-raždin.

Naročila

naj se pošljajo

na glavno skladišče

FR. RIEDLA

lekarni pri SALVATOR-ju

VARAŽDIN (Hrvatsko).

Najboljša domača sredstva.

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja; tiskarna in knjigoveznica

v Celju

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno le lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavite za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črtilce, tablice, črtalnike, brisalke, kred, gobice, pašice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za belčike, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tiskov, okvire za fotografije, listine itd.

Šolske in moštvene knjige; prekupecem le poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na področje.

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pi-sateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, ime-nike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrasci za poso-jilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigo-veška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinjša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.